

Poezja nie jest dla idiotów

NARODOWA AGENCJA
WYMIANY AKADEMICKIEJ

PROGRAM
PROMOCJA
JĘZYKA POLSKIEGO

alternatywa

- Piosenka – utwór słowno – muzyczny, najczęściej krótki, wykonywany solo lub zespołowo z towarzyszeniem jednego lub kilku instrumentów.
- Na kształt piosenki wpływ miały styl muzyczny (blues, jazz, ballada, rock), miejsce wykonania, środowisko, w jakim była wykonywana.
- Piosenki, w których nacisk kładzie się na stronę słowną utworów, nazywa się poetyckimi lub autorskimi. Chodzi o teksty poetów współczesnych piszących teksty na zamówienie wykonującego je artysty.

Piosenka literacka

Marek Grechuta - polski piosenkarz, poeta, kompozytor i malarz, uznawany za najważniejszego przedstawiciela polskiej poezji śpiewanej, wykorzystywał często elementy rocka, jazz-rocka i rocka progresywnego, szczególnie w początkowym okresie twórczości.

Pierwsze dwie płyty nagrał z zespołem Anawa.

Piosenka literacka

- W Polsce tradycja poezji śpiewanej została ugruntowana przez twórczość kabaretową, zarówno przedwojenną (Czarny Kot, Qui pro Quo, Morskie Oko) jak i powojenną (Kabaret Starszych Panów, Kabaret Dudek, Piwnica pod Baranami).

Kabaret Starszych Panów – nazwa autorskiego kabaretu Jeremiego Przybory i Jerzego Wasowskiego i tytuł cyklu programów telewizyjnych, nadawanego w latach 1958 - 1966.

Piosenka w kabarecie

Maciej Zembaty, (1944 - 2011)
– polski poeta, satyryk,
scenarzysta, muzyk i tłumacz,
głównie poezji Leonarda Cohena.

Andrzej Poniedziałki – (ur 1954) poeta,
pieśniarz, konferansjer, autor tekstów piosenek,
satyryk, humorysta, gitarzysta, twórca
scenariuszy, reżyser, osoba związana z
kabaretem.

Artur Andrus (ur.
1971) – polski
dziennikarz i
prezenter
telewizyjny i
radiowy, aktor,
pisarz, poeta, autor
tekstów piosenek,
piosenkarz, artysta
kabaretowy i
konferansjer.

Piosenki kabaratowe

- **Świetliki** – polska grupa muzyczna zaliczana do nurtu alternatywnego rocka, poezji śpiewanej i piosenki literackiej, cold wave.
- Wokalistą zespołu jest, posługujący się charakterystyczną manierą melorecytacji, poeta **Marcin Świetlicki**. Prawie wszystkie teksty zespołu Świetliki są jego autorstwa.

Marcin Świetlicki (ur. 1961) – polski poeta, powieściopisarz, dziennikarz, wokalista zespołu Świetliki, Czarne Ciasteczka, Najprzyjemniejsi i Zgniłość. Najpopularniejszy polski poeta po 1989 roku, symbol pokolenia „bruLionu”

Poeci na scenie

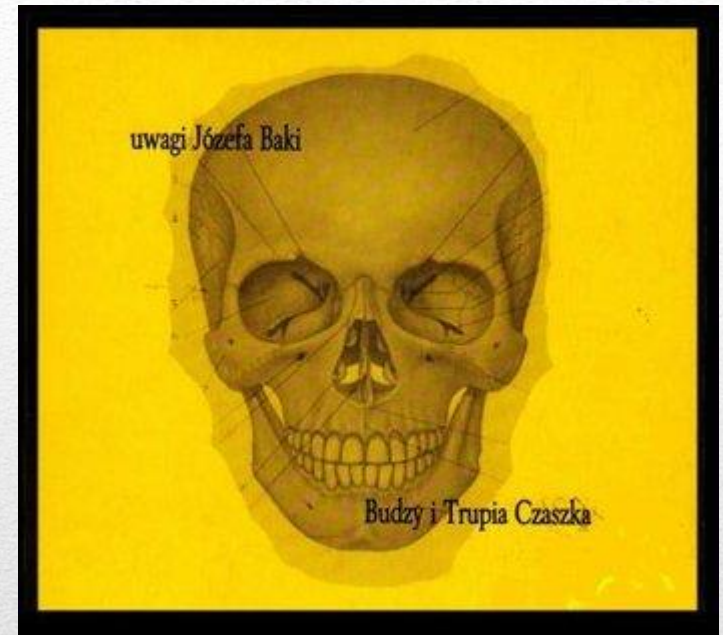
Na płycie *Enigmatic* w 1970 r. Niemen zawarł kompozycje oparte na wierszach polskich poetów: *Bema pamięci żałobny rapsod* Cypriana Norwida; *Kwiaty ojczyście* J. Tuwima; *Jednego serca* A. Asnyka i *Mów do mnie jeszcze* K. Przerwy-Tetmajera. Wprowadził polską poezję na scenę popularną: festiwalową. Powiązał poezję z rockiem progresywnym, jazzem i bluesem.

Czesław Niemen (1939-2004) - polski kompozytor, multiinstrumentalista, piosenkarz i wokalista rockowy, autor tekstów piosenek. Jeden z najważniejszych twórców muzyki w Polsce

Poezja na scenie

- Punkowe *vanitas vanitatum*
Zaaranżowany przez Tomasza Buzyńskiego lidera punkowego zespołu Armia poemat ks. Józefa Baki, XVIII wiecznego jezuitę, jest połączeniem sprzeciwu wobec konsumpcjonizmowi z barokową wizją marności świata.

Poezja na scenie

1. O bogaczu, godnyś płaczu!

Masz sepety i kalety,

Masz gody, wygody

I futra - do jutra.

Ref. Źle żyjesz, zawyjesz!

2. Jemu serce, kłopot życia

Jest oddany, dla nabycia

Zysk cały niemały

Kłopoty, suchoty!

Ref. Źle żyjesz, zawyjesz!

Śmierć nie śmiech, dudy w
miech.

3. Masz tytuły i szkatuły,

W kiesach złoto, w sercu błoto,

Niecnota, hołota,

Przemaga zniewaga!

4. Mości Panie, moje zdanie:

Tej minuty do pokuty.

Z pieniędzy daj nędzy,

Płać myto kalitą.

Ref. Źle żyjesz, zawyjesz!

Ks. Józef Baka – Uwagi o niechybnej śmierci

Poezja romantyczna świetnie oddaje rockowe emocje oraz w hip-hopową skłonność do improwizacji.

Aranżowane są teksty poetyckie Adama Mickiewicza, Juliusza Słowackiego, Cypriana Kamila Norwida, poetów szkoły ukraińskiej. Największy potencjał artystyczny mają piosenki odwołujące się do tematyki wolności, walki o wolność, cierpienia, ale także miłości, fantastyki i grozy.

Tę ostatnią ciekawie parafrazuje w utworze *Elektryczne Dziady* zespół **Hard Rockets**.

Filomaci kontra raperzy

- Alternatywna formacja Bulldog wydaje płytę z poezją Juliana Tuwima. Na płycie "Chrystus miasta", pojawiło się dziewięć utworów do słów poety, ale oprócz poezji Tuwima na płytach Bulldoga możemy również usłyszeć wiersze Stanisława Barańczaka, Agnieszki Osieckiej, czy Leopolda Staffa.
- Bulldog wybiera wiersze, które były społecznymi sprzeciwami poety przeciw przedwojennej polityce Sanacji. Krytykuje elity polityczne, nierówności społeczne. Do najbardziej popularnych i sotych w tonie wypowiedzi należą wiersze: *Do prostego człowieka*, *Do generałów* oraz *Wiersz*, w którym autor grzecznie, ale stanowczo uprasza liczne zastępy bliźnich, aby go w dupę pocałowali

Poezja na scenie

Julian Tuwim: generałów

Warczy, straszy, groźnie ściąga brwi
Byle generalisko, obwieszane gwiazdami.
- Panowie! Przestańcie udawać lwy!
Dowiedzcie się nareszcie, że tutaj - my,
Zamyśleni przechodnie,
My jesteśmy tu generałami!
Nonszalancja, pompa, szlify, szyk,
Tajemnice sztabowe, adiutanci, bale,
Słódko rzuci - i robi się krzyk:
"Dziękuję! jemy! panie! gene! rale!"
Śmieszne rzeczy. No bo niby co?
Bierzcie ze mnie przykład: chodzę skromnie,
A mam władzę, panowie, ho-ho!
- Cały wielki świat należy do mnie!
Nie dosłuży się żaden z was
Do tej rangi - Wolnego Poety!
Bóg nie rzuci wam takich gwiazd
Na mundury i na epolety!

Nie powierzy wam żaden sztab
Naszych słodkich i strasznych sekretów!
Nie znajdziecie na żadnej z map
Tajemniczej ojczyzny poetów!
Wam - czerwone wyłogi za rzeź,
Za morderstwo, gwałty i pożogi! My - do
serca nagą rozdieramy pierś:
Takie mamy szkarłatne wyłogi!
Z armat waszych - pocisków grad
Śmierć i dym zostawia, bomb Miotacze!
Ale życiem i ogniem
Nawet za tysiąc lat
Będą pękać naszych słów kartacze!
Więc przestańcie udawać lwy,
Śmieszni ludzie, obwieszani gwiazdami.
Pamiętajcie, że tutaj - My,
Zamyśleni przechodnie,
My jesteśmy tu generałami.

"Całujcie mnie wszyscy w dupę"

Julian Tuwim

Absztyfikanci Grubej Berty
I katowickie węglókopy,
I boryslawskie naftowierty,
I łódzermensche, bycze chlopy.
Warszawskie bubki, zygolaki
Z szajką wytwomych pind na kupe,
Rębajły, franty, zabijaki,

Całujcie mnie wszyscy w dupę.

Izraelitcy doktorowie,
Widnia, żydowskiej Mekki, fiance,
Co w Bochni, Stryju i Krakowie
Szerzycie kulturalną francę!
Którzy chlipiecie z "Naje Fraje"
Swą intelektualną zupę,
Mądrale, czytane faję,

Całujcie mnie wszyscy w dupę.

Item aryjskie rzeczoznawce,
Wypierdy gemańskiego ducha
(Gdy swoją krew i waszą sprawdzę,
Wierzcie mi, jedna będzie jucha),
Karne pętaki i szturmowcy,
Zuchy z Makabi czy z Owupe,
I rekordziści, i sportowcy,

Całujcie mnie wszyscy w dupę.

Socjały nudne i ponure,
Pedeki, neokatoliki,
Podskakiwacze pod kulturę,
Czciciele radia i fizyki,
Uczone małpy, ścisłowiedy,
Co oglądacie świat przez lupę
I wszystko wiecie: co, jak, kiedy,
Całujcie mnie wszyscy w dupę.

Item ów belfer szkoły żeńskiej,
Co dużo chciałby, a nie może,
Item profesor Cy... wileński
(Pan wie już za co, profesorze!)
I ty za młodu nie dorznięta
Megiero, co masz taki tupet,
Że szczujesz na mnie swe szczenięta;
Całujcie mnie wszyscy w dupę.

Wiersz, w którym autor grzecznie, ale stanowczo uprasza liczne zastępy bliźnich, aby go w dupę pocałowali – satyryczny wiersz Juliana Tuwima z 1937 został wykonany przez polskiego rapera Fokusa i zyskał ogromną popularność.

Wiersz jest satyrycznym opisem przedwojennego społeczeństwa polskiego, zawiera inwektywy wymierzone w poszczególne grupy społeczne, jak również konkretne osoby. Cechą szczególną utworu jest wzmocnienie przekazu poprzez użycie potocznego i wulgarnego słownictwa.

Nic dwa razy się nie zdarza

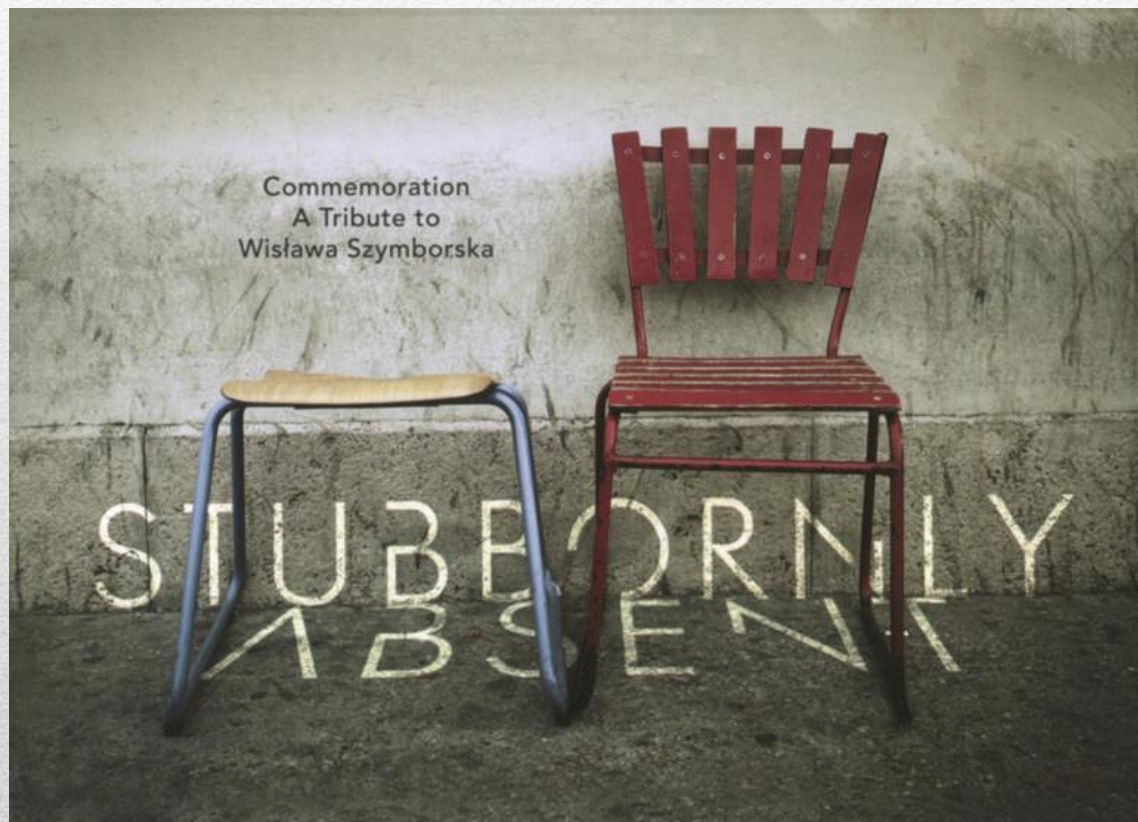
Wiersz podejmuje temat przemijania i problem niepowtarzalności życia. Szymborska nawiązuje on do filozofii Heraklita z Efezu, który twierdził, że wszystko jest zmienne. Przypisuje się mu sentencję „**Nie** wchodzi się **dwa razy** do tej samej rzeki”

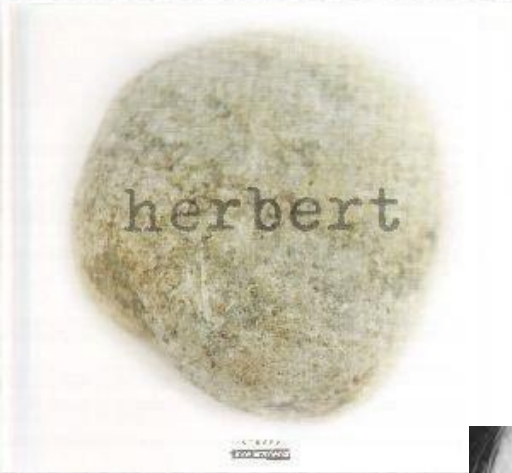
Maanam – polski zespół rockowy powstały w Krakowie, działający w latach 1975–2008. Był symbolem dokonujących się zmian politycznych i estetycznych w Polsce. Twarzą zespołu była Kora Jackowska.

Szymborska na scenie

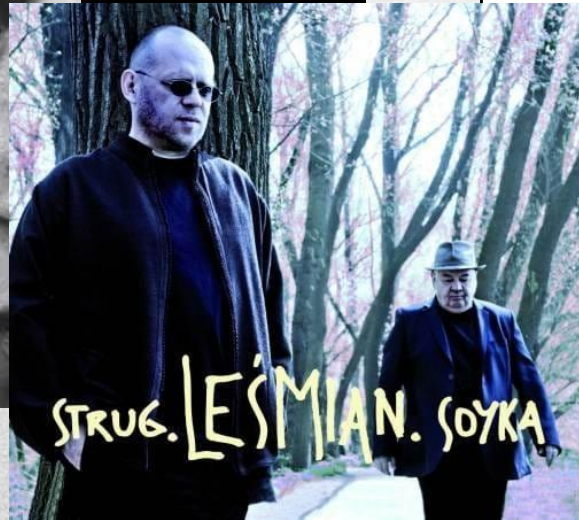
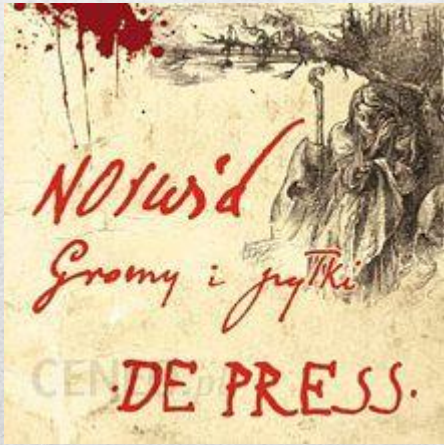
Stubbornly Absent – „Commemoration - A Tribute to Wisława Szymborska” to pierwszy w Polsce i na świecie projekt muzyczny z poezją Wisławy Szymborskiej zaśpiewaną w języku angielskim. Wiersze zainspirowały twórców do stworzenia eklektycznej i zaskakującej mieszanki dźwięków.

Poszczególne piosenki ulepione zostały z miękkiej elektroniki, delikatnego chilloutu, choć zdarzały się niepokojące, nieco mroczniejsze pulsacje dźwięków („Cat In a Empty Apartment”).

Gajcy

Projekty muzyczne